

Sygn. akt IX C 772/10

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2011r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia Wydział IX Cywilny

w składzie

Przewodniczący: SSR Izabela Baca

Protokolant: Katarzyna Sieczka

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2011r. we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa B. G.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabryczna

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt IX C 772/10

UZASADNIENIE

Powód B. G. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej kwoty 5000zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie praw do obrony i nieprawidłowe działanie Sądu. W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w dniu 13 kwietnia 2010 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej Wydział XII Karny wydał wyrok skazujący w sprawie o sygn. akt XII K 1006/09. Powód wskazał, iż wyrok ten nie został mu doręczony, mimo tego, iż nie był obecny na rozprawie, nie był też reprezentowany przez adwokata. Zarzucił nadto, iż pomimo nie doręczenia mu odpisu wyroku Sąd stwierdził, iż orzeczenie się uprawomocniło i zarządził jego wykonanie. Powód podał nadto, że odpis wyroku otrzymał ostatecznie w dniu 25 czerwca 2010 r.

Strona pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przeciwko powodowi toczyło się przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia- Fabrycznej postępowanie karne w sprawie o sygn. akt XII K 1006/09. Akt oskarżenia został przesłany Sądowi w dniu 15 grudnia 2009r. Powodowi zarzucono czyn z art. 278§1kk w związku z art. 64§1kk oraz z art. 286§1kk w zw. z art. 64§1kk.

Dowód: akt oskarżenia z dnia 9.12.2009r. – k. 67 - 70, 74 akt Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Fabrycznej o sygn. XII K 1006/09.

W dniu 9 marca 2010 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej Wydział XII Karny wydał nakaz wydania oskarżonego B. G. z Aresztu Śledczego w J. w celu doprowadzenia na rozprawę dnia 13 kwietnia 2010 r.

Dowód: nakaz doprowadzenia – k. 106 ww akt o sygn. XII K 1006/09

W dniu 13 kwietnia 2010r. o godzinie 9.14. przesłano ww Sądowi faksem notatkę urzędową, w której wskazano, iż B. G. przebywający w Areszcie Śledczym w J. odmówił wyjścia z celi i udania się na czynności do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej, o czym zawiadomiono Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Fabrycznej, sędzia prowadzący sprawę podjął decyzję o nie doprowadzeniu oskarżonego na rozprawę, wskazując, iż rozprawa może odbyć się pod nieobecność oskarżonego, o czym powód został poinformowany i ponownie odmówił wyjścia z celi.

Dowód: notatka urzędowa Sekcji Policji Sądowej K. w J. – k. 141 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

W dniu 13 kwietnia 2010 r. w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej w sprawie o sygn. akt XII 1006/09 odbyła się rozprawa. Sąd na podstawie art. 377 § 3 kpk postanowił rozpoznać sprawę pod nieobecność oskarżonego z uwagi na to, iż uniemożliwia on swoje doprowadzenie na rozprawę. Na rozprawie odczytano wyjaśnienia złożone przez oskarżonego w postępowaniu przygotowawczym.

Dowód: protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2010r. – k. 142 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2010 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej uznał oskarżonego B. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. czynu z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności. Sąd uznał oskarżonego także za winnego popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto w pkt III wyroku Sąd połączył orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 13.04.2010r. – k. 147-149 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

W dniu 16 kwietnia 2010r. wpłynął do akt ww sprawy ponowny wniosek B. G. o udostępnienie mu nagrania z taśmy DVD z monitoringu hotelu. Dnia 22.02.2010r. zarządzono poinformowanie powoda, iż akta nie zostały mu udostępnione z uwagi na zmiany miejsca pobytu w związku z prowadzonymi wobec niego na terenie całego kraju postępowaniami, w sprawie zaś pod jego nieobecność w dniu 13.04.2010r. zapadł wyrok.

Dowód: pismo z dnia 20.03.2010r. i zarządzenie z dnia 22.04.2010r. – k. 152.

W dniu 26 kwietnia 2010 r. zarządzono wykonanie wyroku, przyjmując, iż wyrok uprawomocnił się w dniu 21 kwietnia 2010 r. Odpis wyroku przesłano Dyrektorowi Aresztu Śledczego w J. z nakazem wykonania kary.

Dowód: zarządzenie wykonania wyroku i nakaz przyjęcia do odbycia kary – k. 155-157 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

Powód dowiedział się o skierowaniu wyroku do wykonania od funkcjonariusza SW, który w Areszcie Śledczym w J. przedstawił powodowi do podpisu pismo informujące go o tym fakcie. Powód był silnie wzburzony, użył wobec funkcjonariusza słów obelżywych, za co został ukarany. Odebrano mu możliwość otrzymania paczki żywnościowej przez okres 3 miesięcy.

Dowód: częściowo przesłuchanie powoda – k. 58 – 59.

Pismem z dnia 5 maja 2010 r. powód B. G. wniósł o doręczenie mu wyroku w sprawie XII K 1006/09, wskazując, iż o wydaniu wyroku dowiedział się w dniu 5 maja 2010r. z informacji przesłanej mu przez Sąd. Wniósł przy tym o wyjaśnienie, dlaczego w dniu 13.04.2010r. miała miejsce rozprawa, skoro nie wypuszczono go z Aresztu Śledczego z uwagi na stwierdzenie u niego choroby - świerzbu. Pismo to wpłynęło do Sądu dnia 20 maja 2010r.

Dowód: pismo powoda z dnia 5.05.2010r. – k. 165 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

Zarządzeniem z dnia 25 maja 2010 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej uchylił wcześniejsze zarządzenie o wykonaniu wyroku i przesłał oskarżonemu odpis wyroku z dnia 13 kwietnia 2010r. wraz z pouczeniem o możliwości,

trybie i terminie wniesienia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Odpis ww wyroku powód otrzymał dnia 25 czerwca 2010r.

Dowód: zarządzenie z dnia 25.05.2011r. – k. 169 ww akt o sygn. XII K 1006/09,

potwierdzenie doręczenia odpisu wyroku – k. 197 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

Wnioskiem z dnia 26 czerwca 2010r, doręczonym Sądowi dnia 2 lipca 2010r. powód wniósł o doręczenie mu wyroku wraz z uzasadnieniem. Po otrzymaniu wyroku wraz z uzasadnieniem w dniu 4 sierpnia 2010 r. wniósł on apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 13 kwietnia 2010r. Zarzucił w niej, iż został pozbawiony prawa do obrony poprzez niedostarczenie mu wyroku i nie doprowadzenie go na rozprawę. Powód podał, że nie był obecny na rozprawie, gdyż stwierdzono u niego świerzb i miał zakaz wychodzenia z celi. Do apelacji dołączył kserokopię książeczki zdrowia, z której wynika, iż lekarz w dniu 13 kwietnia 2010r. stwierdził u powoda świerzb, zalecając stosowanie leków przez okres 14 dni.

Dowód: wniosek powoda z dnia 26.06.2010 – k. 207 ww akt o sygn. XII K 1006/09,

apelacja powoda wraz z kserokopią książeczki zdrowia - k. 223-226 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

Na skutek wniesionej apelacji oskarżonego Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy wydał w dniu 23 listopada 2010 r. wyrok, którym utrzymał w mocy zaskarżony wyrok z dnia 13 kwietnia 2010r, uznając apelację za oczywiście bezzasadną. W uzasadnieniu wyroku odnosząc się do kwestii nieobecności oskarżonego na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2010 r. Sąd Okręgowy stwierdził, iż to sam oskarżony pozbawił się możliwości doprowadzenia na rozprawę do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej, wskazując przy tym na notatkę urzędową znajdującą się w aktach sprawy. Sąd Okręgowy stwierdził nadto, iż w aktach sprawy znajduje się protokół oględzin płyty CD – R, na której utrwalone jest nagranie obrazujące obecność B. G. w dniu 7 lipca 2009r. w przedmiotowym hotelu.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu wraz z uzasadnieniem – k. 254, 255-258 ww akt o sygn. XII K 1006/09.

W czasie, gdy toczyło się powyższe postępowanie karne powód był tymczasowo aresztowany na okres 10 miesięcy do czerwca 2010r. w sprawie o sygn. akt II K 422/09 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w J.. W sprawie tej Sąd Rejonowy w J. w dniu 26 czerwca 2010r. wydał wyrok, skazując powoda na 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Dowód: zapisek urzędowy z dnia 5.02.2010r. – k. 79,

częściowo przesłuchanie powoda – k. 58.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dokonując ustaleń faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy karnej o sygn. XII K 1006/09 dołączonych do akt niniejszej sprawy. Jedynie częściowo Sąd dał wiarę przesłuchaniu powoda. Należy bowiem za niewiarygodne uznać twierdzenia powoda co do przyczyn nie doprowadzenia go na rozprawę w sprawie karnej w dniu 13 kwietnia 2010r. Z notatki przesłanej faksem Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia – Fabrycznej wynika, iż powód odmówił wyjścia z celi i to dwukrotnie, po raz kolejny po poinformowaniu go o tym, iż rozprawa odbędzie się pomimo jego niestawiennictwa na niej. Sąd Okręgowy oceniając zarzuty apelacji powoda od wyroku z dnia 13 kwietnia 2010r. przyjął za wiarygodne ustalenia zawarte w tej notatce, nie zaś twierdzenia powoda co do jego choroby. Zauważyć bowiem należy, iż wprawdzie w książeczce zdrowia jest wpisana w tym dniu wizyta lekarza, nie jest zaś wiadome, w jakich godzinach powód był przebadany przez lekarza.

Sąd na rozprawie w dniu 30 marca 2011 r. odrzucił wniosek powoda o przekazanie sprawy innemu sądowi rejonowemu, uznając wniosek ten za niedopuszczalny. Niniejsza sprawa została bowiem przekazana tutaj. Sądowi

prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej z dnia 8 listopada 2010r. Powodowi odpis tego postanowienia doręczono dnia 18 listopada 2010r.

Powód wywodził swoje żądanie zapłaty kwoty 5000 zł z tytułu zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych poprzez pozbawienie go prawa do obrony przez, jak to określił, nieprawidłowe działanie Sądu. Podstawy prawnej zatem żądania powoda należy upatrywać w przepisach kodeksu cywilnego regulujących ochronę dóbr osobistych.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W myśl natomiast art. 24 § 1 zdanie trzecie kc na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego. Rozwinięciem powyższego przepisu jest art. 448 kc, który stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Oceniając odpowiedzialność Skarbu Państwa w niniejszej sprawie, dodatkowo podkreślić należy, że podstawy tej odpowiedzialności określa art. 417 § 1 kc, zgodnie z którym, za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Dodatkowo kwestię odpowiedzialności reguluje Konstytucja RP. Zgodnie bowiem z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jak została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Wynikająca z art. 417 k.c. oraz z art. 77 Konstytucji RP odpowiedzialność Skarbu Państwa odrywa się zatem od winy, zaś pojęcie „działania organu władzy publicznej” należy rozumieć szeroko, obejmując nim także przypadki zaniechania ze strony organu państwowego lub samorządowego, jeżeli ciążył na nim obowiązek działania wyznaczony przez obowiązujące przepisy prawa.

Stwierdzić należy zatem, reasumując powyższe rozważania, że art. 24 k.c, stanowiący podstawę roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych, nie wymaga dla odpowiedzialności winy sprawcy oraz przewiduje domniemanie bezprawności jego działania, naruszającego dobra osobiste, co powoduje, że dochodzący ochrony nie musi tej przesłanki udowadniać (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06, LEX nr 255593).

Rozważyć zatem należy, czy poprzez skierowanie wyroku z dnia 13 kwietnia 2010r. do wykonania naruszono w sposób bezprawny dobra osobiste powoda. Uchybienie to polegało na zaniechaniu doręczenia odpisu wyroku zapadłego na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2010 r. oskarżonemu osadzonemu w areszcie śledczym. Zgodnie bowiem z art. 419 § 2 kpk jeżeli oskarżony pozbawiony wolności nie był obecny przy ogłoszeniu na rozprawie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, a nie miał obrońcy, orzeczenie to doręcza się oskarżonemu, stosując przy tym przepis art. 100 § 6 k.p.k, a zatem pouczając go prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.

Niewątpliwie zatem nastąpiło bezprawne działanie strony pozwanej, w wyniku którego wyrok zapadły przeciwko powodowi skierowany został przedwcześnie do wykonania. Jednakże na skutek wykonania tego orzeczenia powód nie został pozbawiony wolności, co sam przyznał, wskazując, iż był tymczasowo aresztowany na okres 10 miesięcy do czerwca 2010r. w sprawie II K 422/09 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w J., a zatem w okresie od 26 kwietnia 2010r. do 25 maja 2010r. i tak powód byłby pozbawiony wolności i nie mógłby opuścić aresztu. Poprzez skierowanie ww orzeczenia do wykonania nie naruszono zatem dobra powoda, jakim jest wolność.

Powód podniósł także, że naruszono jego dobro osobiste w postaci prawa do obrony. Zarzut ten podlegał już uprzednio rozpoznaniu w trakcie postępowania wywołanego wniesieniem przez powoda apelacji od wyroku z dnia 13 kwietnia 2010r. Sąd Okręgowy nie stwierdził naruszenia prawa do obrony oskarżonego w toku postępowania karnego i uznał apelację za oczywiście bezzasadną. W ocenie Sądu wniesienie powództwa w niniejszej sprawie nie może zmierzać do kwestionowania po raz kolejny przez powoda przebiegu postępowania karnego. Ocena ta została bowiem dokonana w postępowaniu karnym przez Sąd II instancji, który utrzymał zaskarżony wyrok. Z tych też względów za oczywiście bezzasadne uznać należy zarzuty powoda dotyczące przyczyn nie doprowadzenia go na rozprawę dnia 13 kwietnia 2010r. oraz umożliwienia mu zapoznania się z materiałem dowodowym. Jedynie dodatkowo nadmienić

należy, iż ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do faktu popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym (art. 11 kpc).

Zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od oceny Sądu, opartej na analizie konkretnej sprawy. Konieczne jest przy tym- jak wskazano - bezprawne naruszenie dobra osobistego oraz zaistnienie krzywdy po stronie osoby, której dobro osobiste zostało naruszone. Sąd może przyjąć, iż w konkretnych okolicznościach nie zachodzi potrzeba zadośćuczynienia za krzywdę moralną poprzez jej zrekompensowanie w formie pieniężnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24.07.2008r, I ACa 1150/06, LEX nr 470267).

Nawet jednak gdyby Sąd uznał, iż dobra osobiste powoda zostały naruszone należałoby zatem rozważyć, czy powód w istocie poniósł krzywdę w wyniku skierowania wyroku karnego do wykonania w Areszcie Śledczym w J..

Zdaniem Sądu taka krzywda u powoda nie wystąpiła. Przede wszystkim należy podnieść, że powód de facto w chwili skierowania do wykonania wyroku z dnia 13 kwietnia 2010r. przebywał już we wskazanej jednostce penitencjarnej, co oznacza, że nawet gdyby Sąd karny nie popełnił uchybienia w procedurze i nie wydał w dniu 26 kwietnia 2010 r. zarządzenia wykonania wyroku, sytuacja życiowa powoda nie ulegałaby żadnej zmianie. Oceniając, jaką ewentualnie krzywdę miałby doznać powód na skutek niesłusznego pobytu w areszcie śledczym, należy mieć na względzie, iż powód już uprzednio był pozbawiony wolności. Inaczej należy ocenić stopień i to nawet subiektywnej wrażliwości osoby, która dotychczas nie była poddana takim czynnikom stresogennym jak osadzenie w areszcie śledczym, niż osoby, która była już pozbawiona wolności. Powód wskazał jedynie, iż po tym, jak dowiedział się o skierowaniu wyroku do wykonania „wpadł w szal” i zaczął używać słów obelżywych wobec funkcjonariusza SW, za co został ukarany. W ocenie Sądu takie zachowanie powoda nie znajduje usprawiedliwienia w działaniu Sądu i nie można w nim upatrywać krzywdy powoda. Świadczy ono raczej o stopniu demoralizacji powoda.

Mając powyższe na względzie na podstawie powołanych przepisów Sąd powództwo oddalił.